

Schoolonder- steuningsprofiel 2019 – 2023

Inhoud

1	Waarom dit schoolondersteuningsprofiel?	5
2	SO Het Vada en Het Vada College (VSO) in het kort	7
3	Ondersteuningsbehoeften SO leerlingen van Het Vada	8
4	Ondersteuningsaanbod SO 4 tot en met 12 jarigen	10
5	Extra ondersteuningsmogelijkheden	13
5.1	Meer aandacht/handen per individuele leerling in en buiten de groep	13
5.2	Meer aangepast onderwijsmateriaal	13
5.3	Een aangepaste ruimtelijke omgeving	13
5.4	Gespecialiseerde teamexpertise	14
5.5	Zorg en samenwerking met andere instanties	15
6	Ouders/verzorgers als partners	17
7	Specifieke ondersteuningsbehoefte en aanbod SO	19
	Leerroute 4	19
	Leerroute 5	21

Op basis van
het profiel
bekijken we
welke expertise
we nog moeten
ontwikkelen.

1

Waarom dit schoolondersteuningsprofiel?

Met dit profiel laten we zien voor wie wij er zijn, welke deskundigheid wij in huis hebben en welke extra ondersteuning we als school kunnen bieden, samen met onze keten- en samenwerkingspartners. Daardoor weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school.

Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor de scholing en toerusting van onze leerkrachten. Dit ondersteuningsprofiel vormt een geheel met het schoolondersteuningsprofiel Het Vada College (VSO).

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders: Het biedt u informatie (Wat kunt u verwachten van de school?)
- De school: We zetten de beleidslijn uit (Wat is onze ambitie?)
- De inspectie: We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied: We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband: Er ontstaat overzicht over het geheel. (Bieden de scholen samen een dekkend netwerk?)

2

SO Het Vada en Het Vada College (VSO) in het kort

Doelgroep

SO Het Vada en Het Vada College (VSO), hierna te noemen als Het Vada, is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. Wij bieden onderwijs aan leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar met ernstige gedrags- en/of psychiatrische problematiek, gecombineerd met een licht verstandelijke beperking (LVB) met een IQ ondergrens van 50. Vaak is sprake van een disharmonisch ontwikkelingsprofiel en co-morbiditeit (het tegelijkertijd hebben van twee of meer aandoeningen of stoornissen).

Samenwerking

Het Vada maakt deel uit van Stichting Saltho Onderwijs, de onderwijsgroep van Koraal in Noordoost-Brabant. Koraal biedt vanuit zes regio's en een landelijk Expertise Centrum, een integraal en compleet pakket en ondersteuning aan op het gebied van onderwijs, zorg en arbeid. Het Vada werkt dan ook nauw samen met de zorginstelling De La Salle, interne leerwerkbedrijven en de jobcoaches vanuit Koraal met als doel leerlingen voor te bereiden op hun toekomst. Met De La Salle heeft zij een samenwerkingsovereenkomst.

De school kent twee groepen leerlingen

- 1 Interne leerlingen:** leerlingen die intramuraal zijn opgenomen of naschoolse dagbehandeling krijgen bij zorginstelling De La Salle (jeugdzorg) en via residentiële plaatsing zijn geplaatst. Onder deze groep vallen ook de leerlingen met crisisopname, die bij De La Salle wonen en behandeld worden. Enkel residentieel geplaatste leerlingen hebben een plaatsbekostiging en hebben geen toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig.
- 2 Externe leerlingen:** leerlingen die vanuit de thuissituatie of vanuit een andere zorgorganisatie naar school komen en geen zorg afnemen van De La Salle. Deze leerlingen zijn afkomstig uit de regio Noordoost- en Midden Brabant. Zij kunnen geplaatst worden als zij een toelaatbaarheidsverklaring hebben, welke is afgegeven door het samenwerkingsverband.

3

Ondersteuningsbehoeften SO leerlingen van Het Vada

Binnen de doelgroep van Het Vada is in toenemende mate sprake van comorbiditeit. Zo kan er naast een verstandelijke beperking en gedragsproblematiek sprake zijn van psychiatrische stoornissen zoals autisme, trauma- en/of hechtingsproblematiek. Daarnaast hebben leerlingen vaak een disharmonisch intelligentieprofiel (verbaal/performaal) en is er vaak sprake van een discrepantie tussen de intellectuele en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Voor kinderen met een disharmonisch profiel is er een risico op overschatting of onderschatting. Kinderen en jongeren die verbaal sterk zijn, worden overschat. Ze hebben vaak meer tijd nodig bij taken met ruimtelijk inzicht en organiseren. Kinderen en jongeren die non-verbaal sterk zijn, worden onderschat. Ze zijn juist sterk in visueel en praktisch handelen.

Deze discrepantie kan zich uiten in allerlei gedragsvormen, zoals hyperactief gedrag, onzekerheid, emotionele kwetsbaarheid, angst, agressief gedrag, contactmoeilijkheden en grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast kan deze discrepantie versterkt worden in het netwerk wanneer er bijvoorbeeld niet gepraat wordt over heftige levenservaringen in combinatie met een verbale achterstand.

Binnen onze doelgroep zijn er twee typen probleemgedrag te onderscheiden, te weten internaliserende problematiek/gedrag (naar binnen gericht, zoals angst, eetstoornissen en depressie) en externaliserende problematiek/gedrag (zoals ADHD, opstandig- en antisociaal gedrag).

Vaak is er sprake van een schoolloopbaan met veel wisselingen, hiaten en/of langdurig thuis zitten, veel overvraging en/of verkeerde afstemming. Dit zorgt ervoor dat veel leerlingen te kampen hebben met faalangst en onzekerheid over hun didactisch functioneren en prestaties in het algemeen.

Ook is er regelmatig sprake van discontinuïteit in de opvoeding (multi-probleemgezinnen, meerdere uithuisplaatsingen en/of hulpverleningstrajecten), wat maakt dat het grootste gedeelte van onze leerlingen (forse kenmerken van) een hechtingsstoornis en/of PTSS heeft ontwikkeld.

Veel van de leerlingen hebben te maken gehad met Adverse Childhood Experiences (ACE), beschadigende (traumatiserende) ervaringen in de kindertijd.

Bij de meeste leerlingen is er sprake van een ondersteuningsbehoefte op meerdere domeinen, maar in ieder geval is bij alle leerlingen sprake van een ondersteuningsbehoefte op sociaal- emotioneel gebied. De mate en zwaarte van de ondersteuningsbehoefte betreffende het gedrag is bepalend en leidend voor de zwaarte van de ondersteuningsbehoeften op de overige domeinen zoals leren en ontwikkelen, communicatie en praktische redzaamheid. De leerlingen hebben, gezien de mate en zwaarte van de ondersteuningsbehoefte, een lager uitstroomperspectief dan op basis van hun intelligentie verwacht zou worden.

Binnen het sociaal-emotioneel functioneren en gedrag varieert de ondersteuningsbehoefte van totale afhankelijkheid van anderen, waarbij overname van handelingen door anderen noodzakelijk is, tot aansturing in nabijheid van de leerling door personeel en/of controle op veiligheid van handelingen in nabijheid van de leerling.

In overleg met ouders, en indien betrokkenen van de zorg, stelt de Commissie van Begeleiding (CvB) een ontwikkelingsperspectief (OPP) vast. Het ontwikkelingsperspectief vormt de basis vormt voor het onderwijs(zorg)aanbod aan de leerling.

Het specifieke ondersteuningsaanbod wordt per leerling op maat geboden. Het is afgestemd op de vastgestelde uitstroombestemming van de leerling, de competenties en vaardigheden die daarbij horen.

De bovenstaande ondersteuningsbehoeften vertalen wij in de volgende hoofdstukken naar het ondersteuningsaanbod op schoolniveau, per uitstroomprofiel en leerroute.

4

Ondersteuningsaanbod SO 4 tot en met 12 jarigen

Instroom

Leerlingen stromen in op ons speciaal onderwijs vanuit het regulier onderwijs, een andere vorm van speciaal onderwijs, thuissituatie of vanuit een crisisplaatsing binnen zorginstelling De la Salle. De instroomprocedure staat beschreven in onze schoolgids en in de notitie 'De ondersteuningsstructuur van SO Het Vada en Het Vada College (VSO)'.

Aanbod

Ons speciaal onderwijs is voor leerlingen van 4 tot en met 12 jaar. Het opgestelde ontwikkelingsperspectief (OPP) is leidend voor het onderwijsaanbod voor iedere leerling. We bieden onderwijs aan leerlingen functionerend op moeilijk tot zeer moeilijk lerend niveau.

Het onderwijsaanbod is per vakgebied gebaseerd op stroomplannen, groeps- en individuele leerlingplannen/OPP's. De leerling wordt dan ook geplaatst in de leerroute die past bij het opgestelde ontwikkelingsperspectief. Hierin staan de ondersteuningsbehoeften, het verwachte eindniveau en de uitstroombestemming. Het ontwikkelingsperspectief wordt vastgesteld in nauwe samenwerking met ouders/verzorgers, reclassering, voogdij en de zorg (De La Salle). Met het OPP zorgen we gedurende de gehele schoolcarrière van een leerling voor een samenhangend plan per kind, waarin onderwijs en zorg zoveel mogelijk verweven zijn met elkaar. Hiervoor maken wij afspraken en zoeken wij afstemming met onze stakeholders of ketenpartners.

Binnen het SO hebben alle leerlingen een uit- of doorstroomprofiel naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs en het Voortgezet Onderwijs (zoals o.a. PRO en VMBO). Binnen het doelgroepenmodel LECSO¹ betekent dit een onderwijsaanbod passend bij profiel 4 en 5. Een leerroute bevat een opeenvolging van tussendoelen die toe leiden naar het eindniveau van de beoogde uitstroombestemming. Het is mogelijk dat een leerling een onderwijsaanbod krijgt vanuit verschillende leerroutes, als dat passend is bij het ontwikkelingsperspectief en tegemoet komt aan de individuele verschillen (maatwerk). In veel gevallen heeft de leerling voor de cognitieve vakken een hogere leerroute dan voor de leergebied overstijgende onderdelen.²

De school hanteert geen leerstofjaarklassenstelsysteem. Jaarlijks worden de groepen opnieuw samengesteld. Vaak is er sprake van combinatiegroepen van leerlingen uit verschillende leerroutes. Binnen het lesaanbod wordt rekening gehouden met de verschillende niveaus, zowel bij het opstellen als uitvoeren van het groeps- en individuele handlingsplan. Ook is er aandacht voor de verschillen tussen de leerlingen met internaliserend en externaliserend gedrag. Dit is zichtbaar in het pedagogisch handelen, de inrichting van de ruimten, het aantal leerlingen in een groep en de personele inzet.

Wij bieden onderwijs aan zoals geformuleerd in de kerndoelen speciaal onderwijs. Iedere leerroute heeft haar eigen pedagogische en didactische eigenheid, aangepast aan de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen in deze leerroute.

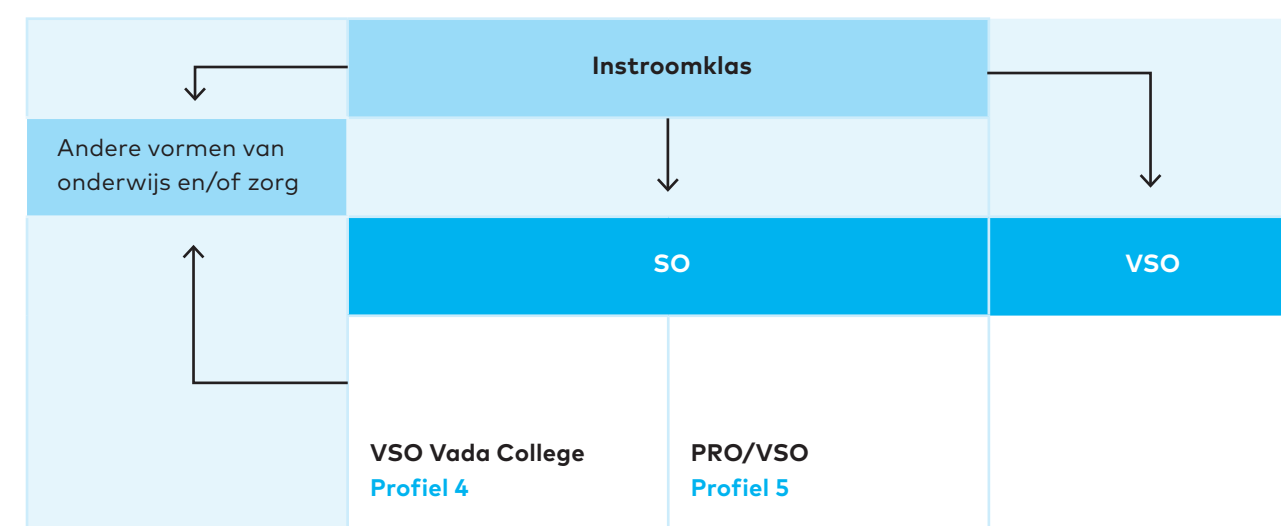
Voor alle leerlingen geldt dat wij streven naar het realiseren van onze kernwaarden: betrokkenheid, vertrouwen, veiligheid, respect en eigenheid.

Deze kernwaarden komen voort uit onze visie:

- Relatie: anderen waarderen mij en willen met mij omgaan. Ik wil gezien worden en erbij horen.
- Autonomie: ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen
- Competentie: ik geloof in en heb vertrouwen in mijn eigen kunnen.

Uitstroom

Leerlingen stromen, als zij tussen de 12 en 14-jarige zijn, door naar Praktijkonderwijs, voortgezet onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs. Waar mogelijk stromen leerlingen tussentijds door naar regulier basisonderwijs of een andere vorm van speciaal onderwijs in deze of in hun eigen woonregio.

→ Voor alle leerlingen geldt dat wij streven naar het realiseren van onze kernwaarden: betrokkenheid, vertrouwen, veiligheid, respect en eigenheid.

¹ Het doelgroepenmodel LECSO stelt een school in de gelegenheid om onderbouwd en transparant het maximaal haalbare eindniveau en het benodigde onderwijsaanbod en ondersteuning goed in kaart te brengen.

² Zie bijlage: Eindniveaus profielen, stroomplannen en methode overzicht.

5

Extra ondersteuningsmogelijkheden

Afgezet tegen de basisondersteuning (in het regulier onderwijs) bieden wij de volgende extra ondersteuningsmogelijkheden, gebaseerd op de vijf IVO-velden (Indiceren vanuit Onderwijsbehoefte):

- 1 Meer aandacht/handen per individuele leerling in en buiten de groep.
- 2 Meer aangepast onderwijsmateriaal.
- 3 Een aangepaste ruimtelijke omgeving.
- 4 Gespecialiseerde teamexpertise.
- 5 Zorg en samenwerking met andere instanties.

5.1 Meer aandacht/handen per individuele leerling in en buiten de groep

Per klas is een leerkracht verantwoordelijk voor het onderwijs. Deze verantwoordelijkheid wordt gedeeld met de pedagogisch medewerker (PM). Ieder levert vanuit zijn expertise en verantwoordelijkheid zijn bijdrage. Verder wordt de leerkracht ondersteund door een onderwijsassistent of een leraarondersteuner. De pedagogisch medewerker (PM'er) is in dienst van De La Salle en richt zich met name op de sociaal emotionele ontwikkeling en het gedrag van de leerlingen in zijn/haar groep. Daarnaast zijn er PM'ers die als mediator in de time-out voorziening leerlingen opvangen, wanneer het even in de klas niet meer gaat. Iedere leerling heeft een eigen mentor. Dit kan zowel de leerkracht van de klas als een pedagogisch medewerker zijn.

Naast de leerkrachten zijn er tevens vakdocenten voor sport en beweging en voor de leerlingen in het VSO voor de sectoren: Logistiek, Techniek, Zorg & Welzijn en Plant-, Dier- en Buitenwerk (PDB).

De grootte van de verschillende groepen en de personele bezetting is afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen in de groep en de financiële mogelijkheden/kaders.

Alle leerlingen worden 's morgens bij binnenkomst en bij aankomst met de taxi opgevangen en verwelkomd.

5.2 Meer aangepast onderwijsmateriaal

Zoals eerder beschreven, ligt een grote ondersteuningsbehoefte van onze leerlingen op het gebied van sociaal-emotioneel functioneren. Er is dan ook speciale aandacht voor sociale vaardigheden en omgangsvormen. Wij gebruiken de methoden 'kinderen en hun sociale talenten' en volgen de ontwikkeling met SCOL en ZO vragenlijsten. Twee keer per jaar wordt het niveau van de leerlingen op leergebied overstijgende onderdelen (sociaal gedrag, leren leren) op basis van de CED-leerlijnen opnieuw in kaart gebracht.

5.3 Een aangepaste ruimtelijke omgeving

Het Vada staat op het terrein van Koraal Noordoost Brabant. Op dit terrein zijn tevens de woonunits en het behandelcentrum van De La Salle gevestigd, zodat een snelle en efficiënte afstemming en samenwerking mogelijk is. Maar ook is de positionering en ingang van de school op het terrein zo vormgegeven, dat er een natuurlijke scheiding ontstaat tussen wonen, behandelen en het volgen van onderwijs.

Daarnaast bevinden zich op dit terrein leerwerkbedrijven voor de interne stage en de jobcoaches van Koraal voor begeleiding van de VSO-leerlingen. Door de situering van alle drie de partijen op één terrein is er een nauwe samenwerking op het gebied van onderwijs, zorg en arbeid mogelijk.

Het schoolgebouw heeft een ruime opzet met les-, theorie- en praktijklokalen. Ook heeft Het Vada een eigen sportzaal, welke gedeeld wordt met De La Salle.

De inrichting is afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Zo is er sprake van een beperkt kleurgebruik, een prikkelarme omgeving, bewuste keuze van inrichting, licht, ruimte, kleine time-out en/of werkruimten en afgesloten ruimten. Er is een Mediation ruimte, die zo is ingericht dat het leerlingen gelegenheid biedt om tot rust te komen maar ook om even te ontladen.

De klasseninrichting kenmerkt zich door rust en netheid/ordelijkheid. In een aantal klassen wordt gebruik gemaakt van concentratie schermen, afhankelijk van de behoeften van de leerlingen.

5.4 Gespecialiseerde teamexpertise

Het Vada heeft de volgende deskundigheid en specialistische functies in haar team:

- **Leraar en praktijkdocent** gespecialiseerd in het omgaan met leerlingen met trauma's, leer- en gedragsproblemen. Zij vervullen ook de rol van mentor.
- **Leraarondersteuner/onderwijsassistent**, werkt onder verantwoordelijkheid van de leraar.
- **Pedagogisch medewerker (PM)**, die in overleg met de leerkracht leerlingen ondersteunt op gedragsmatig en sociaal emotioneel vlak. Hij/zij tracht preventief in te spelen op de stress- en emotieregulatie van leerlingen en hen te begeleiden om zich zo veilig mogelijk te voelen en te kunnen komen tot leren.
- **Mediator**, die in de time-outvoorziening leerlingen opvangt als het even niet gaat in de klas gaat. Ook zijn er pedagogisch medewerkers, die in een klassensituatie werken met leerlingen aan de leervoorwaarden en sociale vaardigheden om beter te kunnen gaan functioneren in een klas.
- **Leerwerkbegeleider**, begeleidt leerlingen uit de VSO tijdens het uitvoeren van allerlei werkzaamheden binnen de interne leerwerkbedrijven. De leerwerkbegeleider kijkt samen met leerlingen welk werk bij hem/haar past.
- **Jobcoach**, ondersteunt leerlingen binnen het VSO bij het zoeken naar een passende externe stageplek of werkplek en begeleidt hen tijdens de (externe) stage. Ook kan de jobcoach gevraagd worden mee te denken bij trainingen op weg naar werk en het aanleren van beroepsgerichte praktische vaardigheden. De stagebegeleider/jobcoach brengt de werknemers-/

- arbeidsvaardigheden van leerlingen in kaart, heeft contacten met het UWV en kan de werkgever, of stageaanbieder voorlichting geven over een passende aanpak voor leerlingen.
- **De schoolleider** als de voorzitter van de Commissie van Begeleiding (CvB) en verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van de leerlingenzorg.
 - **Intern begeleider** (lid CvB) begeleidt de leraren in hun professionele ontwikkeling en coördineert activiteiten in het kader van onderwijsvernieuwingen en kwaliteitszorg.
 - **Orthopedagoog/psycholoog** (lid CvB) stelt een ontwikkelingsperspectief op voor alle leerlingen, begeleidt en adviseert mentoren en leerkrachten. Tevens is de orthopedagoog/psycholoog het eerste aanspreekpunt voor ouders over schoolse zaken, wanneer het de verantwoordelijkheid van de mentor overstijgt.
 - **De jeugdarts** (lid CvB) onderzoekt leerlingen op eigen initiatief en op aanvraag van de CvB. Het kan ook zijn dat het verzoek vanuit leerlingen zelf komt. De schoolarts wordt o.a. ingeschakeld bij veelvuldig verzuim door ziekte. De schoolarts adviseert en geeft voorlichting over gezondheid en ontwikkeling van de leerlingen.
 - **De leerplichtambtenaar**, die wekelijks spreekuur op school houdt.³

Attitude en teamaanpak

Alle teamleden handelen vanuit het gedachtengoed van Positive Behavior Support (PBS) en hebben hiervoor een opleiding gevolgd. Het hoofddoel van PBS is het bevorderen van sociaal gedrag en het verminderen van gedragsproblemen onder leerlingen, zodat alle leerlingen optimaal kunnen profiteren van het geboden onderwijs. Daarnaast werken alle teamleden vanuit een Traumasensitieve aanpak. Traumasensitief lesgeven (TSL) is een proces waarbij alle medewerkers van een school tegemoetkomen aan wat getraumatiseerde kinderen nodig hebben. Bewustwording en signalering zijn hierbij van belang. Hoe meer de leraar is afgestemd op wat de leerling kan hebben meegeemaakt, hoe beter het leerklimaat wordt. De leerling voelt immers dat de leraar hem 'ziet'. Dat geeft meer ontspanning en veiligheid, waardoor het makkelijker wordt om te leren. Alle teamleden zijn hierin opgeleid. De teamexpertise is verweven in teamaanpak en uit zich in het handelen van alle medewerkers. Belangrijke kenmerken van attitude en competenties van het team zijn:

- We gaan uit van het ontwikkelingsperspectief van iedere leerling en kijken naar de individuele mogelijkheden van de leerling. We stemmen het aanbod en activiteiten hierop af, wat zorgt voor individuele succeservaringen.
- We zijn goed in het observeren van leerlingen en hun gedrag en kunnen daar snel op anticiperen.
- We kunnen leerlingen goed 'lezen' en aanvoelen.
- We beschikken over specifieke vaardigheden om met moeilijk gedrag om te gaan.
- We kijken naar de functie van het gedrag voor de leerling en waar het vandaan komt (wat zit er achter gedrag).
- We zien gedrag van een leerling niet als losstaand gegeven, maar in samenhang met verschillende factoren.
- We zijn in ons handelen voorspelbaar.
- We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.
- We blijven altijd in gesprek met onze leerlingen en bejegenen met respect.
- We bekrachtigen op een positieve wijze op het juiste moment en met de juiste intensiteit.
- We zijn betrouwbaar en consequent.
- We zijn authentiek; open, eerlijk en oprecht.
- We geven voorbeeldgedrag.
- We spreken (gedrags)verwachtingen uit en geven kaders/grenzen aan.
- We zijn ons bewust van de individuele behoefte met betrekking tot het nemen van afstand of mate van nabijheid.

5.5 Zorg en samenwerking met andere instanties

Het Vada werkt nauw samen met de zorginstelling De La Salle. Binnen de ondersteuningsstructuur van instroom tot door- en uitstroom worden de processen zoveel mogelijk gezamenlijk gevoerd en afgestemd. De samenwerking kan gaan over het opstellen van het OPP voor een leerling, afstemmen van onderwijs en behandeling of het delen van informatie over individuele leerlingen.

Maar de samenwerking gaat ook verder: Wanneer er sprake is van een tijdelijk intensief traject op individueel leerlingniveau, sluit de Zorg (regiebehandelaar en visor) in de CvB aan om in gezamenlijkheid een besluit te nemen over een tijdelijk OnderwijsZorgArrangement (OZA) dat ingezet kan worden. Onderwijs en behandeling trekken hierin intensief samen op, waarbij het uiteindelijk doel is, de leerling z.s.m. weer terug te leiden naar de eigen klassensetting. De CvB heeft tevens de taak om de doelstelling en het proces vooraf vast te leggen zodat dit gemonitord kan worden voor terugplaatsing binnen de eigen klassensetting.⁴

Daarnaast werken wij samen met andere organisaties leerling- en organisatiegericht, zoals:

- Gemeenten
- Scholen voor regulier onderwijs (Bao en VO)
- CED
- LEC SO
- UWV
- GGD
- Samenwerkingsverband SWV de Meierij en overige SWV-en.
- Verschillende scholen voor speciaal onderwijs in regio Den Bosch zoals; Zuiderbos basisonderwijs en Zuiderbos College, scholen vallend onder HUB Noord-Brabant, Antoon van Dijksschool (ZMLK) en scholen en zorg vallend onder Koraal.
- Verschillende scholen voor voortgezet (speciaal onderwijs) in regio Den Bosch zoals Baanderherencollege PrO/VMBO.

³ Zie bijlage: Functieomschrijvingen en taken IB-er.

⁴ Zie bijlage: Ondersteuningsstructuur SO Vada en Het Vada College(VSO). Zie bijlage OZA-arrangementen.

Wij kunnen en willen niet zonder de actieve betrokkenheid van ouders.

Ouders/verzorgers als partners

Goede communicatie tussen school en ouders/verzorgers en afstemming tussen de thuis-/leef- en schoolsituatie is erg belangrijk. Wij kunnen en willen niet zonder de actieve betrokkenheid van ouders. Zij worden betrokken bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief. Jaarlijks zijn er contactmomenten om het functioneren van de leerling en de voortgang met elkaar te bespreken. Daarnaast zijn er vanuit de mentor op regelmatige basis contactmomenten om het verloop van de voortgang te delen.

In het eerste kwartaal van het nieuwe schooljaar is er een algemene ouderavond, in samenwerking met de Zorg, De La Salle en Koraal. Hierin kunnen de diensten vanuit De La Salle/Koraal verhelderd worden. Dit wordt georganiseerd door de school-leider i.s.m. de manager zorg. Daarnaast kan er in deze avond ook informatie gegeven worden vanuit bijvoorbeeld PrO/regulier VO/of anderszins.

Gedurende het jaar is er de mogelijkheid tot een apart overleg met ouders/verzorgers. Daarnaast vinden er twee ouderbijeenkomsten plaats, waarin wij de ouders informeren over de leerontwikkelingen en vorderingen van hun zoon of dochter.

7

Specifieke ondersteunings- behoefte en aanbod SO

Voor iedere leerroute wordt een indicatie van de ondersteuningsbehoefte beschreven op basis van de vijf IVO-velden.

De leerroutes zijn gekoppeld aan:

- Uitstroombestemming;
- De specifieke ondersteuningsbehoefte;
- Het aanbod op basis van de ontwikkelingsdomeinen (leren en ontwikkeling, sociaal-emotioneel functioneren en gedrag, communicatie en praktische redzaamheid).

De vijf IVO-velden zijn:

- 1 Aandacht/handen per individuele leerling in en buiten de groep;
- 2 Aangepast onderwijsmateriaal;
- 3 Aangepaste fysieke ruimtelijke omgeving en leeromgeving;
- 4 Expertise;
- 5 Samenwerking met andere instanties.

Deze velden komen puntsgewijs aan de orde in de uitleg per leerroute die hierna staan.

Leerroute 4

Uitstroombestemming: voortgezet speciaal onderwijs en Het Vada College (VSO): LECISO profiel 4

Leerlingen hebben naast een ondersteuningsbehoefte op sociaal emotioneel functioneren en gedrag een licht verstandelijke beperking (IQ 50-69) en veelal bijkomende stoornissen of problemen. Het onderwijsaanbod is ingericht conform de kerndoelen SO (SLO) en wordt aangeboden op basis van de leerlijnen SO van de CED-groep.

Deze leerroute heeft minimaal uitstroomniveau 4 op de basisleerlijn CED PO/SBO (en niveau 7 op de leerlijn SO en VSO). Het verwachte eindniveau van deze leerlingen ligt op het niveau van eind groep 3 tot middengroep 5 van het regulier basisonderwijs.

De ondersteuningsbehoeften

1 Aandacht/handen per individuele leerling in en buiten de groep

Deze leerlingen hebben aansturing van handelingen op afstand door (onderwijs) personeel nodig. Groepsgewijze begeleiding bij nieuwe en/of vrijere situaties is mogelijk. Leerkracht en pedagogisch medewerker zijn beschikbaar bij problemen/vragen. Een vaste leerkracht en een vaste pedagogisch medewerker zijn verantwoordelijk voor het onderwijs en de zorg.

2 Aangepast onderwijsmateriaal

Het onderwijsaanbod bestaat uit de praktische en theoretisch gerichte vak- en vormingsgebieden met als uitgangspunt de kerndoelen SO. De reguliere methoden worden hierbij gebruikt, waarbij het ervaren en oefenen van theoretische kennis in diverse praktische en functionele situaties centraal staat. Het handelend bezig zijn met veel aandacht voor herhaling in verschillende toepasbare situaties krijgt veel aandacht.

3 Aangepaste fysieke ruimtelijke omgeving

Het is mogelijk de leeromgeving aan te passen, zoals gebruik maken van aparte ruimte, rustige plek in de klas, prikkelreductie en ordening van materialen. Er is een speel- en leslokaal, waarbij de inrichting de leerling uitnodigt actief te experimenteren en ontdekkend/onderzoekend te leren. De leeromgeving is voorspelbaar.

4 Expertise

Naast kennis met betrekking tot 'het omgaan met gedragsproblemen' is er deskundigheid t.a.v. Rots en Water en sociale vaardigheidstrainingen. De leerkracht is daarnaast in staat in het didactisch handelen en didactische werkvormen een vertaalslag te realiseren van de reguliere methoden naar functionaliteit.

5 Samenwerking met andere instanties

Er is een samenwerking met Zuiderbos basisonderwijs, alle scholen en zorg vallend onder Koraal, PRO, scholen vallend onder HUB Noord Brabant, gemeenten en SWV PO en VO de Meierij, SWV PO en VO Helmond en SWV PO en VO Tilburg.

Het ondersteuningsaanbod

- **Leren en ontwikkelen**

De leerling heeft over het algemeen een egocentrisch en performatief leerkenmerk. Er is sprake van gestructureerd, competentiegericht onderwijs. In deze leerroute worden activerende en coöperatieve werkvormen toegepast. Er is sprake van veelvuldige herhalingen en het aanbieden van leerstof vanuit een betekenisvolle context. Het onderwijsaanbod is concreet en sluit aan bij de dagelijkse praktijk. Er is sprake van voorspelbaarheid d.m.v. een vaststaande dagstructuur waarin gebruik gemaakt wordt van visuele ondersteuning d.m.v. verwijzers. De taakspanne varieert van 5 tot 30 minuten. Concrete handelingspatronen worden aangeleerd. Leerlingen kunnen zowel alleen als ook samenwerken. De leerkracht en PM-er begeleiden leerlingen in (les) overgangen en bevorderen in het didactisch handelen/werkvormen de zelfstandigheid van de leerling. Ook stimuleren en lokken zij eigen initiatief bij de leerling uit. De groepsgrootte is 12 tot 14 leerlingen.

- **Sociaal emotioneel functioneren en gedrag**

Het niveau van sociaal- emotioneel functioneren is maximaal 9 jaar. Het basisklimaat is gericht op veiligheid, autonomie, individuatie (maakt onderscheid tussen ik en de ander), initiatief name en verantwoordelijkheid leren dragen.

De veiligheid wordt gerealiseerd door grenzen en structuur te bieden. De begeleider, die in het zicht en nabij is, corrigeert, stuurt bij en legt uit, op grond van gemaakte regels en afspraken. Er is sprake van een groepsgerichte benadering en de mogelijkheid om sociaal te leren.

- **Communicatie**

De leerling kan zich over het algemeen goed uiten door gesproken en geschreven taal en kan de ander zo ook begrijpen. Er is sprake van visuele ondersteuning waar nodig (concrete verwijzers, picto's/foto's en geschreven tekst). De begeleider geeft korte verbale instructie (3-4 woordzinnen en eenvoudige zinnen). Extra aandacht wordt besteed aan de communicatieve voorwaarden (aannemen van een luisterhouding en het behouden van de aandacht), de interactie en toepassen van sociale omgangsvormen. Het verwoorden van gevoelens, gedachten en wensen krijgt veel aandacht.

- **Praktische redzaamheid**

De redzaamheid wordt zoveel mogelijk bevorderd in ontwikkeling naar een zo groot mogelijke autonomie van de leerling.

Mate van ondersteuning: regelmatig.

Beschutte omgeving: niet beschut.
Werken/activiteiten in een openbare omgeving.
Regelmatig contacten met anderen.
De begeleiders zorgen voor afstemming (afspraken) met de organisatie.

Leerroute 5

Uitstroombestemming: vervolgonderwijs PRO/VMBO: voortgezet regulier onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs: LECSO profiel 5

Leerlingen hebben naast een ondersteuningsbehoefte op sociaal emotioneel functioneren en gedrag een beneden gemiddelde intelligentie (IQ 60 - 89) en veelal bijkomende stoornissen of problemen. Het onderwijsaanbod is ingericht conform de kerndoelen SO (SLO) en wordt aangeboden op basis van de leerlijnen SO van de CED-groep.

De leerroute heeft minimaal een uitstroomniveau 6 op de basisleerlijn PO/SBO (niveau 12 op de CED leerlijn SO en VSO). Het verwachte eindniveau van deze leerlingen ligt op het niveau van eind groep 5 tot eind groep 6 van het regulier basisonderwijs.

De ondersteuningsbehoeften

1 Aandacht/handen per individuele leerling in en buiten de groep

Deze leerlingen hebben aanvankelijk licht-frequente individuele begeleiding en structuur nodig. Er is een ontwikkeling van nabije toezicht en ondersteuning tot uiteindelijk begeleiding op afstand. Groepsgewijze begeleiding bij nieuwe en/of vrije situaties is mogelijk. Bij deze leerlingen is controle van handeling achteraf en begeleiding op vraag van leerling mogelijk. Een leerkracht met leraarondersteuner zijn verantwoordelijk voor het onderwijs en de zorg.

2 Aangepast onderwijsmateriaal

Het lesaanbod bestaat uit didactische vakken, met als uitgangspunt de kerndoelen SO. Hierbij wordt gebruik gemaakt van reguliere methoden, waarbij visualisering met behulp van schema's het onderwijs ondersteunen.

3 Aangepaste fysieke ruimtelijke omgeving

Het is mogelijk de leeromgeving aan te passen, zoals gebruik maken van aparte ruimte, rustige plek in de klas, prikkelreductie en ordening van materialen. Er is een lokaal met speel- ontdek ruimte/hoeken, waarbij de inrichting de leerling uitnodigt om samen of zelfstandig ontdekkend/onderzoekend te leren. Het leslokaal is zo ingericht, dat zelfstandig maar ook samenwerking mogelijk is.

4 Expertise

Naast kennis met betrekking tot 'het omgaan met gedragsproblemen' is er deskundigheid t.a.v. ontwikkelingsgericht onderwijs, Rots en Water en sociale vaardigheidstrainingen. Daarnaast heeft de leerkracht kennis t.a.v. de uitstroommogelijkheden en niveaus van het regulier voortgezet (speciaal) onderwijs. Ook wordt in deze leerroute gebruik gemaakt van de expertise van andere SO-scholen.

5 Samenwerking met andere instanties:

Er is een samenwerking met Zuiderbos basisonderwijs, alle scholen en zorg vallend onder Koraal, PRO, de scholen vallend onder HUB Noord Brabant, gemeenten en SWV PO en VO de Meierij, SWV PO en VO Helmond en SWV PO en VO Tilburg.

Het ondersteuningsaanbod

- **Leren en ontwikkelen**

De leerling heeft over het algemeen een performatief en ongericht leerkenmerk. Het onderwijsaanbod staat verder weg van de directe, concrete beleavingswereld. De taakspanne is gemiddeld 30 minuten. Er zijn korte ontspanningsmomenten. Er wordt gebruik gemaakt van dag- of weektaken. In deze leerroute worden activerende en coöperatieve werkvormen toegepast. De leerkracht en PM-er coachen de leerling in het dragen van de eigen verantwoordelijkheid. Het vergroten van de zelfstandigheid staat centraal. De groepsbegeleiding stimuleert en bevordert dan ook het initiatief van de leerling. De groepsgrootte is 14 tot 18 leerlingen. Gezien de doorstroom naar voortgezet onderwijs krijgt het maken en plannen van huiswerk aandacht.

- **Sociaal emotioneel functioneren en gedrag**

Het niveau van sociaal- emotioneel functioneren varieert van 9 tot 11 jaar. Het basisklimaat is gericht op veiligheid, autonomie, individuatie (maakt onderscheid tussen ik en de ander), initiatief name en verantwoordelijkheid leren dragen. De veiligheid wordt gerealiseerd door grenzen en structuur te bieden. De begeleiding van de leerling op sociaal- emotioneel gebied is gericht op het komen tot meer inzicht en samen oplossingen bedenken. Hiervoor evalueert de groepsbegeleiding situaties en gebeurtenissen in de groep of/ en individueel.

- **Communicatie**

Leerlingen kunnen zich over het algemeen goed uiten door gesproken en geschreven taal en kunnen de ander zo ook begrijpen. Er wordt veel aandacht besteed aan de interactie tussen leerlingen onderling. Extra aandacht wordt besteed aan de communicatieve voorwaarden (aannemen van een luisterhouding en het behouden van de aandacht) en de interactie en toepassen van sociale omgangsvormen. Het verwoorden van gevoelens, gedachten en wensen krijgt veel aandacht.

- **Praktische redzaamheid**

De redzaamheid wordt zoveel mogelijk bevorderd in ontwikkeling naar een zo groot mogelijke autonomie van de leerling.

Mate van ondersteuning: incidenteel en op afroep.

Beschutte omgeving: niet beschut.

Samen op eigen kracht.

Koraal

SO Het Vada / Het Vada College (VSO)

Schijndelseweg 3

5283 AB Boxtel

0411 - 65 22 22

hetvadacollege@koraal.nl

koraal.nl

hetvadacollege.nl

